

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Torsdagen den 26 October 1820.

Anastasius, eller en Greks märkvärdiga händelser i slutet af åttonde århundradet.

(Slut från N:o 85.)

Den lycka vi gjorde hos de lägre klasserna förmådde oss att småningom söka förnämre patienter. Vi begynte att utan betalning curera de fattiga, för att gifva oss anseende af att vara de rikes sjukdomar fullkomligt vuxne. Också förskaffade oss detta medel viktiga kunder. En Beglier Bay från Rumilien, en Sultans sonson, passerade genom Constantinopel. En af hans Armeniska stalldrängar, hvilken Jakob i ett svårt anfall hade låtit curera genom hans egen goda natur, recommenderade honom af taeksamhet hos sin herre. Äfven denne blef, i trots af Jakobs läkemedel, befriad från sin rheumatism, och berömde oss för Öfverste-Skattmästaren. Denne åter, hvilken vi lemnade i samma författning, som vi hade funnit honom, omtalte oss med mycket beröm hos Stor-Viziren, som under ett starkt anfall af indigestion nedlät sig att rådfråga oss. Men han ville äfven veta stjernornas tanka om saken; hvarföre min mästare en dag träffade hos honom en Munedgin (Astrolog), som på stjernornas befallning förordnade ett vomitif, och min Jude ett motsatt ut-

tömningsmedel. För att vara säker om god verkan, intog Viziren i hemlighet begge delarna, och trodde sig således med godt samvete kunna se sina begge läkare mötas hos honom. Läkemedlen motte hvarandra äfven, och medan den derpå följande striden dem emellan varade, svettades vi åtminstone lika mycket som patienten. Men som sjukdomen endast härrörde af den goda aptitens något för starka tillfredsställelse, så var det dubbla läkemedlet mycket tjenligt, ehuru verkan deraf blef litet häftig; och efter någon sympathetisk ångest skördade vi begge beröm och belöning af den förnämde patienten. —

Nu sågo vi oss i stånd att öfverge vårt kringstrykande lefnadssätt och i en mera lysande trakt af staden öppna en pryddlig Boutique, utstofferad med alla möjliga burkar och glas. Vi tecknade dem med de utomordentligaste namn på de dyrbaraste läkemedel, ehuru deras innehåll på det ömkligaste sätt beviste motsatsen. — Men ack! Lyckan är ostadig! Våra förnämde kunder bragte oss i förbindelse med Seraljens första läkare. När Viziren såg sig bedragen i sitt hopp att genom Jakobs åtgärd i sitt gode år erhålla samma krafter som han ägt i sitt fyrtionde, hade han ställt en af dessa nya stallbröder bakom sin rygg — en man, hvars skarpa öga min husbonde fruktade mer än alla glasögon och alla Orientens Astrologer: — Seraljens förste läkare. Det var intet un-

der, att den stackars Jakob vid åsynen af denna ledsamma spefågel, stelnade af förskräckelse liksom för ett Meduse-hufvud, då han en morgon mycket smidig och glad inträdde till Viziren med en liten flaska såplut, hvilken han trodde vara kraftig nog att bringa till och med sjelfva den nyss alledne Mufti till lifs igen. Han hade så mycken lintlighet, att han strax klämde sönder flaskan, ställde sig förtviflad öfver denna olycka, och bad att få springa hem för att hemta en ny dosis, men egentligen för att aldrig komma åter. Detta hade ej gjort oss något vidare bekymmer, men den gamla Seralj-Doktorn, som betraktade honom med den mest sataniska blick jag någonsin sett, underrättade sig om våra förhållanden, och då han hade upptäckt, att vi praktiserade utan att hafva löst frihetsbref, anklagade han oss hos Presidenten i Mord-Collegium, hvartill han sjelf hörde. Viziren, dubbelt förtretad öfver att vara beröfvad den glädjen att se tvenne så förträffliga män som den Israelitiska och Christna läkaren (Seralj-Hyppokraten var döpt) bragta i förbindelse med hvarandra, tog vår motståndares parti, och vi dömdes att undergå ett ganska hårdt straff. Under det vi suto hemma och tänkte på vår olycka, högst förundrade, att Paschan ändå ej var så dum, som vi hade hoppats, inträngde en hop af dömstolens handlangare för att lägga seqvester på vår Boutique och föra oss i fångelse. Dessa herrar försummade ej, att efter sin vana först förtära allt hvad som fanns i våra burkar, hvilken expedition jemte dess derpå följande verkan gaf oss tid att något litet sansa oss." —

Denna mellanakt förändrade dock icke delinquenternas öde. De fördes till Bagnio, och här vilja vi lemna dem.

* * *

I det långa kriget mellan den namnkunniga Ali Beys Mamelucker voro Ibrahim och Maurad, sedan Mahomed Alys

mördare var död, äntligen segrare, och hade åter bemäktigat sig hufvudstaden Cairo. Men för denna seger hade de att tacka Hassan-Beys förräderi (den samma, som på Alys befällning måst plundra Djedda vid Röda Hafvet, hvarföre han erhöilit tillnamnet *Djeddavee*), emedan han i slagets viktigaste ögonblick öfvergifvit Ismael och gått öfver till fienden. Men han skulle ej njuta frukten af sitt förräderi. Hvad offer han än gjorde det parti, hvartill han öfvergått, tillskrefs det ändå egenlyttiga afsigter. Sanning från hans läppar tog man för lögn; ädelmod i hans upptröstande för list. Det var nog, att en sak försvarades af honom, för att ej blifva trodd, och det behöfdes intet annat skäl att förkasta en plan, än att den kommit från honom. I denna belägenhet erhöill han aldrig den tack af sina likar, som han trodde sig hafva fortjent. Det dröjde derföre ej länge förr än han beskyllade dem för den svartaste otacksamhet, och knappt hade han förenat sig med ett parti, förr än han var färdig att öfvergå till ett annat. Så urartade hans vanligaste samtal till en kedja af förställning och osanning, men som ej kunde föra någon bakom ljuset. Hans lif var en scen af intriger och kabaler, hvaraf han ej skördade någon välsignelse.

Ledsne vid hans klagomål och fruktande hans obeständighet, beslöto Mahomeds (adopterade) söner att rädja honom ur vägen. Lördagens vapenöfningar på platsen Roumaili utsattes till försätets utförande.

Öfningen med Djeried (en käpp, hvilken Turkarne med mycken färdighet kasta mot hvarandra) var förbi. En af Maurads Mamelucker stiger ur ledet för att begynna kruk-leken (Mameluckerne plägade öfva sig med att skjuta på en lerkruka); han sigtar, skjuter och felar. En annan stiger fram, skjuter och felar äfven. En tredje gör också ett försök; hans kula flyger ännu längre från det föregifna målet än den förras, men träffar det verkli-

ga, ty den låger ett stycke ur Djeddavees Turban. Alla närvarande beklaga denna händelse. Endast Paschan märkte afsigten; han såg sin död besluten. Strax samlade han sina Mamelucker omkring sig, och midt i deras tätt slutna krets utstöter han krigsropet och svänger sitt trotsande svärd. Hela hans svit blottade äfven sina. Mahomed's söner gjorde detsamma. Öfningarne upphörde, striden börjades; den ringa kvarlevan af Ismaels anhängare förenade sig med Hassan.

I hela tre dagarna blef i Cairo den ena gatan efter den andra en valplats, och sköljdes med blod. Slutligen känner Hassan sina krafter försvinna, och hans anhängare förminskas allt mera. I det ögonblick hans öfverlägsne fiender trodde sig kunna öfvermanna honom, samlar han en liten hop omkring sig, på hvilken han ännu kan förlita sig, och slår sig igenom sina motståndares skara. Med blixstens hastighet uppnår han den stora förstaden Bulack vid Nilen, och söker der beskydd hos sin gamla vän Schaich Damanhuris hus. Men äfven denna allägna tillflyktsort blef ej skonad, och få minuter sednare än dess portar voro tillslutna efter flyktingen voro alla ingångar besatte.

Imellertid försvarade sig Hassan en stund bakom murarna af sin nya fastning, och många af hans blodtörstiga förföljare funno här sin död. Men sedan han motstått sina fienders bestormning, ser han ena porten springa upp, och hela den förderflige strömmen på en gång instörta. Nu lemmar han den fruktlösa striden, och söker sin räddning i flykten. Från husets terrass klättrar han upp på sin grannes tak. Derifrån kastar han sig på ett annat, och så fortfar han att springa från tak till tak, till dess han uppnår det sista af de sammanbygda husen. Här hindrad i sin luftresa kryper han in i en vindskammare nära trappan, flyger ner på gården och öppnar porten åt gatan. Nu försöker en stridbar Mameluck, som lurar på honom, att tillspärra hans väg, men ett sabelhugg

sträcker honom till jorden, och med den dödades egen häst rider Hassan tillbaka till Cairo, dit hans fiender följa honom på hälarne. Faran synes gifva honom vingar. Han uppnår staden först, men det är knappt ett pistolskott mellan honom och hans förföljare. I det han skingrar de vid ingången gapande hopar, rider han in åt den förnämsta gatan, men vänder snart om midt i den folkrikaste delen af staden, och rider gata upp och gata ner. När han kommer till ett nytt distrikt, låter han slå igen portarne efter sig. Han möter några med vatten lastade kameler, och skär i tu läderflaskorna, för att göra gatorna ännu slipprigare. Med några vagnar, som han stöter på, tillstänger han gatan. Han skingrar de tätaste hopar af åskådare, i det han med sin Jatigan banar sig väg, ränner några öfver ända, låter sin häst nertrampa andra, allt med samma hastighet. Varnande röster förkunna hans närmande, och ångestrop går öfverallt framför honom. Vid hans anblick flyger den förskräckta pöbeln som agnar för stormen, och då hans vilda ritt ofta förde honom tillbaka på samma ställen, der han förut hade visat sig, — men alltid mera dödsblek och mera betäckt med blod, — höll man honom slutligen för hans vålnad, som ännu fortsatte sin flykt.

Äntligen förlorar Hassan sina krafter. Hans häst är nära att digna ner till marken under honom. Hans förföljare, som en stund hade förlorat honom ur sigte, hafva nu, ledde af folkets rop, åter kommit honom på spåren. Nu äro de honom ganska nära, och intet syntes mera kunna rädda honom. — Ett enda förtvifladt medel återstår: hans värsta fiendes — Schach-el-belled Ibrahims — hus nppreser sig just för hans ögon. Han hoppar af sin alldeles utmattade häst, samlar de få krafter han ännu har öfriga, springer till det vådliga huset, tränger sig igenom dess hotande portar, banar sig en väg genom de förvånande domestikerna, som ej förmå att hejda honom, till det allrahell-

gaste, kvinnornas rum. Äfven här sätta sig eunuquer, slafvar och vakter fåfångt till motvärn; han spränger de förbudna dörrarna, tränger sig igenom de långa malla gångarna, och uppår äntligen den förfärliga helgedomens medelpunkt.

Här stannar den alldeles utmattade och af blod-förlust (han hade fått några karabin-kulor) vanmäktiga Beyen. På den präktiga golfmattan nedlägger han sitt blodiga svärd, och kastar sig ner på sitt ansigte för den upphöjda Ashbar, Alys syster, Mahomeds enka och Ibrahim's gemäl, hvilken i en stum förvåning hade upprest sig för honom, fattar fällen af hennes klädning och anropar henne om dess mäktiga beskydd. Detta kunde hon ej neka sin brorson och sin första gemäls bror, som låg i stoftet för henne och bad om sitt lif. — Hon svor, att i hennes närvaro intet ondt skulle hända honom; äfven Ibrahim gaf sitt samtycke att skona hans förhatliga lif, till dess han hade lemnat huset. — Men den ursinnige Maurad hotar att öfvergifva partiet, så framt hans slagoffer ej blir till honom utesvereradt. Schach-el-belled svigtar och besluter äntligen att bestäcka sin ära för att uppfylla Maurads önskan. Tyertemot alla gästfrihetens lagar tvingar han Hassan att lemna hans hus och mottaga en escorte till Egyptiska gränsen. Beyen måste följa denna betäckning. I början förstår han ej hvad som ligger doldt under detta sköna tillbud, men snart märker han, att man vill föra honom till *Dedda*. Af den dervarande pöbelns händer väntar honom en långt grymmare död, än den han nyligen undgått. Imellertid skulle det ringaste motstånd emot hans fiendes befallning hafva genast varit hans död. Han låter derföre tåligt föra sig till Suez, der man går om bord med honom och styr till Asiatiska kusten. På hafvet hade han väl lätt kunnat öfverfalla och döda några af sina ledsagare, men endast

för att slutligen nödgas gifva sig för öfvermakten. Han gör något bättre. Om natten öfverfaller han sjeltva den sofvande *Reis*. Med ena armen lindad om hans hals och med den andra hållande honom en spänd pistol för bröstet tvingar han honom att styra till hamnen *Cossier* på Afrikanska kusten. Här lemnar han skeppet under pöbelns beskydd, som vid ryktet derom, att en son af *Aly* var anländ, i en blink hade samlat sig omkring honom; han skyndar till *Achmim* och begifver sig derpå in i öknen. Efter ett par dagars förlopp ankom han till sina forna Arabiska allierades tält, der han fann en fristad. Snart utbredde sig ryktet, att han var undkommen; snart hann det äfven till *Cairo*, och lemningarna af hans parti infunno sig kort derefter hos deras oförstörbara anforare.

Anekdot.

Den namnkunnige *Edmund Burke* var son till en Advokat i provinsen *Leinster* i Irland; och ehuru hans far var en valmående man, kunde Burke detta oakadt ej göra anspråk på en lysande lycka. Han blef till en början endast Hand-Sekreterare hos Lord *Hamilton*, och utarbetade denne äregirige mannens första tal i Parlamentet, efter hvilket *Hamilton* aldrig mera uppträdde som talare, hvarföre man gaf honom binamnet *Hamilton med det ena talet* (*the simple Speeck Hamilton*). För denna tjenstaktighet betalade Lorden den unga Barke en årlig pension af 200 pund. Men en dag när samma Lord i en politisk ordvexling tillät sig den anmärkingen till Burk: "Glöm ej; att jag har hemtat er, ner ifrån en vindskammare," svarade den sednare: "Deraf följer, att jag nedlät mig att göra er bekantskap" — och undanbad sig pensionen.

N:o 87. utgifves nästa Måndag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.